

ΘΕΩΡΙΑ ΑΡΙΘΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ Β'

ΑΣΚΗΣΕΙΣ - ΦΥΛΛΑΔΙΟ 9

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Α. Μπεληγιάννης

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:

<http://users.uoi.gr/abeligia/NumberTheory/NT2016/NT2016.html>

Πέμπτη 12 Ιανουαρίου 2017

Άσκηση 1. Έστω a και n δύο ακέραιοι, όπου $n \geq 1$. Ναδειχθεί ότι ο θετικός ακέραιος x είναι λύση της ισοτιμίας

$$a^x \equiv 1 \pmod{n}$$

αν και μόνον αν: $\text{ord}_n(a) \mid x$.

Ως εφαρμογή να βρεθούν όλες οι θετικές ακέραιες λύσεις της ισοτιμίας $2^x \equiv 1 \pmod{7}$.

Άσκηση 2. Έστω $n \geq 3$ ακέραιος. Δείξτε ότι

$$(n-1, n) = 1 \quad \& \quad \text{ord}_n(n-1) = 2$$

Σαν συνέπεια να συμπεράνετε ότι: $2 \mid \phi(n)$.

Άσκηση 3. Έστω $n \geq 2$ ακέραιος και a, b ακέραιοι με $ab \equiv 1 \pmod{n}$. Δείξτε ότι:

$$(a, n) = (b, n) = 1 \quad \& \quad \text{ord}_n(a) = \text{ord}_n(b)$$

Άσκηση 4. Βρείτε τις τάξεις $\text{mod } 16$ των ακεραίων 3, 5, 7 και 9.

Άσκηση 5. Έστω $n > 1$ ένας θετικός ακέραιος, και $a \in \mathbb{Z}$ ένας ακέραιος ο οποίος είναι πρώτος προς τον m , έτσι ώστε $\text{ord}_m(a) = m - 1$. Δείξτε ότι ο m είναι πρώτος.

Άσκηση 6. Βρείτε τις τάξεις των στοιχείων του $U(\mathbb{Z}_9)$ και $U(\mathbb{Z}_{10})$, όπου $U(\mathbb{Z}_n) = U_n$ είναι το σύνολο των αντιστρεψίμων στοιχείων του $\mathbb{Z}_n$.

Άσκηση 7. Δείξτε ότι αν a, n είναι θετικοί ακέραιοι, τότε:

$$\text{ord}_{a^n-1}(a) = n$$

και ακολούθως να συμπεράνετε ότι: $n \mid \phi(a^n - 1)$.

Άσκηση 8. Έστω $n \geq 2$ και $a \in \mathbb{Z}$. Υποθέτουμε ότι $a^{n-1} \equiv 1 \pmod{n}$, και $a^d \not\equiv 1 \pmod{n}$ για κάθε γνήσιο θετικό διαιρέτη d του $n - 1$. Ναδειχθεί ότι ο n είναι πρώτος.

Άσκηση 9. 1. Βρείτε, αν υπάρχουν, πρωταρχικές ρίζες $(\text{mod } n)$, όπου $n = 4, 5, 10, 13, 14, 18$.
2. Βρείτε, αν υπάρχουν, πρωταρχικές ρίζες $(\text{mod } 20)$.

Άσκηση 10. Βρείτε αρχικές ρίζες $\text{mod } n$ για $n = 23$ και $n = 31$.

Άσκηση 11. Έστω $n > 1$ ένας θετικός ακέραιος, και a, b δύο θετικοί ακέραιοι έτσι ώστε:

$$(a, n) = 1 = (b, n) \quad \& \quad (\text{ord}_n(a), \text{ord}_n(b)) = 1$$

Δείξτε ότι:

$$\text{ord}_n(a \cdot b) = \text{ord}_n(a) \cdot \text{ord}_n(b)$$

Να δειχθεί με ένα αντιπαράδειγμα ότι η παραπάνω ισότητα δεν ισχύει αν $(\text{ord}_n(a), \text{ord}_n(b)) \neq 1$.

Άσκηση 12. Δείξτε ότι αν υπάρχει μια πρωταρχική ρίζα $\text{mod } n$ τότε υπάρχουν ακριβώς $\phi(\phi(n))$ (ανισότιμες) πρωταρχικές ρίζες $\text{mod } n$. Μπορείτε να περιγράψετε το σύνολο $\mathcal{P}_n$ των πρωταρχικών ριζών $\text{mod } n$;

Άσκηση 13. Βρείτε όλες τις πρωταρχικές ρίζες $\text{mod } 23$.

Άσκηση 14. Έστω n ένας φυσικός ακέραιος και a ένας θετικός ακέραιος έτσι ώστε: $(a, n) = 1$. Να δείξετε ότι τα ακόλουθα είναι ισοδύναμα:

1. Ο αριθμός a είναι μια πρωταρχική ρίζα $\text{mod } n$.
2. Για κάθε πρώτο διαιρέτη p του $\phi(n)$, ισχύει ότι:

$$a^{\frac{\phi(n)}{p}} \not\equiv 1 \pmod{n}$$

Ως εφαρμογή, να εξετάσετε αν οι αριθμοί 2, 3 είναι:

- (α) πρωταρχικές ρίζες $\text{mod } 11$, και
- (β) πρωταρχικές ρίζες $\text{mod } 9$.

Άσκηση 15. 1. Δείξτε ότι το 3 είναι αρχική ρίζα $\text{mod } 17$.

2. Για δοθέντα ακέραιο a με $(a, 17) = 1$ υπολογίστε τον ελάχιστο θετικό ακέραιο k ώστε $a \equiv 3^k \pmod{17}$.

3. Λύστε την ισοτιμία

$$x^4 \equiv 13 \pmod{17} \tag{1}$$

Άσκηση 16. Έστω $n = 4, p^m$ ή $2p^m$, όπου p περιττός πρώτος και $m \geq 1$ ακέραιος. Αν a είναι μια αρχική ρίζα $\text{mod } n$, δείξτε ότι

$$a^{\phi(n)/2} \equiv -1 \pmod{n}$$

Άσκηση 17. Έστω p περιττός πρώτος και a ένας ακέραιος με $(a, p) = 1$. Δείξτε ότι:

1. Αν $p \equiv 1 \pmod{4}$, τότε ο a είναι πρωταρχική ρίζα $\text{mod } p$ αν και μόνο αν ο ακέραιος $-a$ είναι επίσης πρωταρχική ρίζα $\text{mod } p$.
2. Αν $p \equiv 3 \pmod{4}$, τότε ο a είναι πρωταρχική ρίζα $\text{mod } p$ αν και μόνο αν $\text{ord}_p(-a) = \frac{p-1}{2}$.

Άσκηση 18. Έστω a ένας περιττός θετικός ακέραιος. Να δειχθεί ότι, $\forall m \geq 3$:

$$a^{\frac{\varphi(2^m)}{2}} \equiv 1 \pmod{2^m}$$